

2. PRASĪBAS SABIEDRĪBAS UN DZĪVNIEKU VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS JOMĀ UN DZĪVNIEKU IDENTIFIKĀCIJAS UN REĢISTRĀCIJAS JOMĀ

2.1. Cūku identifikācija un reģistrācija

2.1.1. Par ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu

Ministru kabineta 2011.gada 16.augusta noteikumu Nr.650 "Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" 3.1 apakšpunkts

3.1 apakšpunkts reģistrēt ganāmpulku un novietni un atjaunot informāciju par tajā notikušajām pārmaiņām

Dzīvnieku īpašnieka/ turētāja vai pilnvarotas personas pienākums ir reģistrēt ganāmpulku, dzīvnieku novietni un ziņot Lauksaimniecības Datu centrā par ganāmpulkā un novietnē notikušajām pārmaiņām. Ganāmpulka, novietņu un tajā esošo dzīvnieku reģistrs ir obligāta prasība jebkuram dzīvnieku īpašniekam turētājam vai tā pilnvarotai personai. Reģistrs ir nozīmīgs informācijas avots valsts līmeņa drošības pasākumu izstrādei, tā ir precīza informācija, par dzīvnieku skaitu novietnēs, par dzīvnieku kustību, par dzīvnieku izsekojamību pārtikas drošības ķēdē.

Dzīvnieka īpašnieka pienākums ir sniegt precīzas ziņas par dzīvnieku izcelšanos, par notikumiem ar dzīvniekiem: piedzimšana, pārvietošana no novietnes uz novietni, pārvietošana uz citu ganāmpulku, valsti vai kautuvi.

2.1.2. prasība "Par novietnes dzīvnieku reģistru un informācijas sniegšanu"

Ministru kabineta 2011.gada 16.augusta noteikumu Nr.650 "Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" 18.punkts, 25.punkta pirmais teikums, kā arī 45. un 46.punkts

18.punkts Liellopu, cūku, aitu un kazu īpašnieks vai turētājs elektroniski vai papīra formā veido un uztur novietnes dzīvnieku reģistru. Novietnes dzīvnieku reģistru un tajā ierakstīto informāciju glabā vismaz trīs gadus pēc dzīvnieku likvidēšanas un pēc pieprasījuma uzrāda Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonai.

25.punkta pirmais teikums Ja lauksaimniecības dzīvniekus pārvieto no vienas novietnes uz citu (izņemot pārvietošanu uz kautuvi), īpašnieks vai turētājs aizpilda dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju ([5.pielikums](#)) un septiņu dienu laikā pēc attiecīgā notikuma elektroniski vai papīra formā iesniedz to datu centrā.

45. punkts Īpašnieks vai turētājs katru mēnesi aizpilda cūku kustības kopsavilkumu ([9.pielikums](#)), kurā atspoguļo cūku kustību novietnē attiecīgajā laikposmā, un līdz nākamā mēneša desmitajam datumam elektroniski vai papīra formā iesniedz to datu centrā reģistrēšanai. Ja cūkas tiek audzētas paša vajadzībām, cūku kustības kopsavilkumu elektroniski vai papīra formā iesniedz datu centrā mēneša laikā pēc cūku pirmreizējas ievietošanas novietnē un turpmāk par katru iepriekšējo pusgadu mēneša laikā pēc 1.janvāra un 1.jūlija.

46.punkts Īpašnieks vai turētājs pēc pieprasījuma Pārtikas un veterinārajam dienestam uzrāda dokumentus ar informāciju par cūkām, kas bijušas viņa īpašumā, to izcelsmi un identifikāciju, kā arī, ja nepieciešams, pārvietošanas galamērķi, kur tās pārvestas, pārdotas vai nokautas.

Dzīvnieku īpašnieks/turētājs uztur novietnes dzīvnieku reģistru papīra formātā vai arī elektroniski. Reģistrā iekļauto informāciju dzīvnieku īpašnieks vai turētājs uztur trīs gadus pēc dzīvnieku likvidēšanas un pēc PVD pieprasījuma uzrāda PVD īpašniekam/turētājam vai tā pilnvarotai personai ir jāaizpilda dzīvnieku pārvietošanas deklarācija. Pārvietošanas deklarācijas forma ir papīra formātā vai elektroniska. Lai veiktu elektronisku dzīvnieku pārvietošanas deklarācijas aizpildīšanu pretendents ir jāiesniedz LDC iesniegums par piekļuvi LDC datu bāzei un datu ievadi tajā par savu ganāmpulku. Gadījumos, ja datu ievadē ir ielaistas kļūdas tās var izlabot tikai par samaksu pēc LDC noteiktā cenrāža. Aizpildot papīra formā dzīvnieku pārvietošanas

deklarāciju: dzīvnieku īpašnieks divus dzīvnieku pārvietošanas deklarācijas eksemplārus nodod pircējam, vienu eksemplāru dzīvnieku pārvadātājam, kas veic dzīvnieku transportēšanu uz jauno ganāmpulku, bet ceturto eksemplāru atstāj saimniecībā, kas ir kā apliecinājums par dzīvnieku pārvietošanu

Cūku ganāmpulkos un novietnēs dzīvnieku īpašniekam/turētājam ir jāaizpilda cūku kustības kopsavilkums. Ja cūkas nokauj savā saimniecībā pašpatēriņam, cūku kustības kopsavilkumu aizpilda divas reizes gadā un iesniedz to LDC uz katra gada 1.janvārī un 1.jūlijā. Ja realizē dzīvās cūkas kautuvei, tad dzīvnieku īpašnieks sagatavo cūku kustības kopsavilkumu par katru kalendāro mēnesi un iesniedz to līdz katra nākamā mēneša desmitajam datumam LDC.

2.1.3. prasība "Par cūku identifikāciju"

Ministru kabineta 2011.gada 16.augusta noteikumu Nr.650 "Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrācijas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" 38. (izņemot 47. punkta gadījumus) 38¹., 40 un 41. punkts

38.punkts Cūku ar krotāliju vai tetovējumu apzīmē pirms katras dzīvnieka pārvietošanas ārpus novietnes, saglabājot iepriekšējo krotāliju vai tetovējumu, ja cūka jau bijusi apzīmēta. Krotālijā vai tetovējumā norāda novietnes reģistrācijas numuru. Krotālijā vai tetovējumā norādīto novietnes numuru nedrīkst aizstāt bez datu centra atļaujas.

38.¹ punkts Īpašnieks vai turētājs atjauno tetovējumu, ja tas kļuvis nesalasāms. Ja krotālija ir nozaudēta, īpašnieks vai turētājs to aizstāj ar jaunu un nozaudēšanas faktu ieraksta šo noteikumu [18.punktā](#) minētajā novietnes dzīvnieku reģistrā, ja jaunajā krotālijā ir cits dzīvnieka individuālais numurs.

40.punkts Ja cūkas ievestas (izņemot ieviešanu nokaušanai) no citas Eiropas Savienības dalībvalsts, tās pirms pārvietošanas ārpus novietnes apzīmē atbilstoši šo noteikumu prasībām un saglabā to oriģinālo identifikācijas numuru, kas piešķirts valstī, no kuras dzīvnieks ir ievests. Identifikācijas numuru īpašnieks vai turētājs ieraksta šo noteikumu [18.punktā](#) minētajā novietnes dzīvnieku reģistrā.

41.punkts Ja cūkas ievestas (izņemot ieviešanu nokaušanai) no trešās valsts un tām veiktas pārbaudes atbilstoši normatīvajiem aktiem par veterināro kontroli, kas jāievēro, ievadot Latvijā dzīvniekus no trešajām valstīm, tās pirms pārvietošanas ārpus novietnes un 30 dienu laikā pēc šo pārbaudu veikšanas apzīmē atbilstoši šo noteikumu prasībām, saglabājot arī oriģinālo identifikācijas numuru, kas piešķirts valstī, no kuras dzīvnieks ir ievests. Identifikācijas numuru īpašnieks vai turētājs ieraksta šo noteikumu [18.punktā](#) minētajā novietnes dzīvnieku reģistrā.

Dzīvnieku īpašniekam/turētājam vai pilnvarotai personai cūkas ar krotāliju vai tetovējumu jāapzīmē pirms katras dzīvnieku pārvietošanas ārpus dzīvnieku novietnes. Katrai cūkai saglabā iepriekšējo krotāliju vai tetovējumu, ja cūka ir bijusi jau apzīmēta. Krotālijās vai tetovējumā norāda novietnes reģistrācijas nr. Krotālijās vai tetovējumā norādīto dzīvnieku novietnes nr. nedrīkst aizstāt ar citu nr. bez LDC atļaujas. Atbildīgajām personām cūku novietnē ir jābūt atbildīgiem par cūku apzīmēšanu. Gadījumos jā informācija uz iespēstās krotālijas vai tetovējumā ir neskaidra vai izdzisusi, tā jāatjauno.

Cūkām, kas ievestas no citām ES dalībvalstīm saglabā oriģinālo identifikācijas nr., kas piešķirts attiecīgajā dalībvalstī.

Ja cūkas ievestas no trešās valsts un tām ir veiktas veselības pārbaudes atbilstoši likumdošanai par veterināro kontroli, tās pirms pārvietošanas ārpus novietnes 30 dienu laikā pēc attiecīgo pārbaudu veikšanas apzīmē atbilstoši Latvijas likumdošanas prasībām saglabājot oriģinālo apzīmēšanas nr. Dzīvnieku īpašnieks jaunos identifikācijas nr. ieraksta novietnes dzīvnieku reģistrā.

2.2. prasība "Liellopu identifikācija un reģistrācija"

2.2.1. prasība "Par liellopu identifikāciju"

Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 17.jūlija Regulas (EK) Nr.1760/2000, ar ko izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un nosaka liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu, kā arī atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.820/97, 4.pants

Ministru kabineta 2011.gada 16.augusta noteikumu Nr.650 "Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" 29.punkts

29.punkts Ja lauksaimniecības dzīvnieku pārvieto no vienas novietnes uz citu (izņemot pārvietošanu uz kautuvi), īpašnieks vai turētājs septiņu dienu laikā pēc notikuma datu centrā iesniedz dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju, norādot šādu informāciju:

29.1punkts tās novietnes reģistrācijas numuru, no kuras dzīvnieku pārvieto

29.2punkts tās novietnes reģistrācijas numuru, uz kuru dzīvnieku pārvieto

29.3punkts dzīvnieka sugu

29.4punkts dzīvnieka identifikācijas numuru – liellopam, zirgam, kazai un aintai

29.5punkts cūku, trušu, kažokzvēru, mājputnu, bišu saimju un savvaļas dzīvnieku skaitu

29.6punkts pārvietošanas sākuma un beigu datumu un laiku

29.7punkts pārvadātāja transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru un pārvadāšanas atļaujas numuru, ja tāda izsniegta saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par dzīvnieku pārvadāšanu

Dzīvnieku īpašniekam/ turētājam vai pilnvarotai personai pēc notikumiem ar ganāmpulkā esošiem dzīvniekiem:

- pārvietošana uz citu novietni

Septiņu dienu laikā pēc notikuma LDC iesniedz pārvietošanas deklarāciju, kurā bez kļūdām norāda visu informāciju par novietni, no kuras dzīvniekus pārvieto, visu informāciju, kura jānorāda pārvietošanas deklarācijā par novietni, uz kuru paredzēts dzīvniekus pārvieto, obligāti jānorāda pārvietojamo dzīvnieku suga, pārvietojamo dzīvnieku individuālie identifikācijas nr. liellopiem, zirgiem, aitām un kazām.

Pārvietojot no novietnes: cūkas, trušus, kažokzvērus, mājputnus, bišu saimes vai savvaļas dzīvniekus, pārvietošanas deklarācijā norāda novietnes nr. no kuras dzīvnieki tiks pārvietoti, novietnes nr. uz kuru notiks dzīvnieku pārvietošana. Deklarācijā norāda pārvietojamo dzīvnieku sugu un pārvietojamo dzīvnieku skaitu.

Pārvietošanas deklarācijā obligāti jānorāda pārvietošanas sākuma laiks un datums, kā arī pārvietošanas beigu laiks un datums. Pārvietojot dzīvniekus no novietnes uz novietni ar autotransportu, deklarācijā obligāti jānorāda transporta līdzekļa valsts reģistrācijas numurs, pārvadāšanas atļaujas numurs, kas apliecina, ka dzīvnieku pārvadātājs atbilst normatīvo aktu prasībām par dzīvnieku pārvadāšanu un pārvadāšanas laikā zina, kā apieties ar dzīvniekiem, ievērojot un nodrošinot dzīvnieku labturību pārvadāšanas laikā.

2.2.2. prasība "Par informācijas sniegšanu un registriem"

Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 17.jūlija Regulas (EK) Nr. 1760/2000, ar ko izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un nosaka liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu, kā arī atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.820/97, 7.pants

Ministru kabineta 2011.gada 16.augusta noteikumu Nr.650 "Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" 18. punkts, 25.punkta pirmais teikums

18.punkts Novietnes dzīvnieku reģistru var neveidot, ja tās īpašnieks ar datu centru ir noslēdzis līgumu par šo noteikumu [16.punktā](#) minētās informācijas reģistrēšanu datu centra elektroniskās paziņošanas sistēmā.

25.punkta pirmais teikums Ja lauksaimniecības dzīvniekus pārvieto no vienas novietnes uz citu (izņemot pārvietošanu uz kautuvi), īpašnieks vai turētājs aizpilda dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju ([5.pielikums](#)) un septiņu dienu laikā pēc attiecīgā notikuma elektroniski vai papīra formā iesniedz to datu centrā.

Liellopu īpašnieks/turētājs vai pilnvarota persona var neveidot dzīvnieku reģistru, ja ir noslēgts līgums ar Lauksaimniecības Datu centru par informācijas paziņošanu un reģistrēšanu LDC elektroniskajā paziņošanas sistēmā.

Pārvietojot liellopus no vienas novietnes uz otru dzīvnieku īpašnieks/turētājs vai viņa pilnvarota persona aizpilda pārvietošanas deklarāciju MK not. Nr.650 "Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" 5.pielikumu – „Dzīvnieku pārvietošanas deklarācija”. Dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju (5.pielikumu) papīra formātā var nepildīt, liellopu īpašniekam/turētājam vai pilnvarotai personai ir noslēgts līgums ar LDC par informācijas paziņošanu un reģistrēšanu LDC elektroniskajā paziņošanas sistēmā.

2.3. Aitu un kazu identifikācija un reģistrācija

2.3.1. prasība "Par aitu un kazu identifikāciju"

Padomes 2003.gada 17.decembra Regulas (EK) Nr. 21/2004, ar ko izveido aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un Direktīvas 92/102/EEK un 64/432/EEK, 4.pants

Ministru kabineta 2011.gada 16.augusta noteikumu Nr.650 "Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" 48. punkts

48.punkts Jaundzimušos jērus un kazlēnus un no trešās valsts ievestās aitas un kazas (ja vien dzīvniekus neieved kaušanai) 20 dienu laikā no jēru un kazlēnu piedzimšanas dienas un pēc aitas un kazas ievietošanas novietnē apzīmē ar krotālijām, iestiprinot tās abās ausīs.

Jaundzimušie jēri un kazlēni jāapzīmē ar krotālijām ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc piedzimšanas. Katru liellopu apzīmē ar divām krotālijām, kas satur identisku informāciju. Līdz krotālijas iespiešanai jānodrošina teļu atpazīšana pēc mātes, uzliekot atpazīšanas zīmi, kurā norādīts mātes identitātes numurs un teļa dzimšanas datums.

Turētājs 7 dienu laikā pēc tam, kad ar saņemto krotāliju ir apzīmējis dzīvnieku un aizpildījis apzīmēšanas aktu, aizpildīto aktu nosūta uz LDC (6. pielikums).

Apzīmēšanas aktā jānorāda apzīmēšanas datums, ganāmpulka īpašnieks, novietnes numurs, iestiprinātās krotālijas numurs, dzīvnieka vārds, dzimšanas datums, dzīvmasas piedzimstot, atnešanās vieglums (atbilstoši kodam), tēva VCG vai identifikācijas numurs, dzīvnieka dzimums, dzīvnieka šķirne, apmatojuma krāsa, personas kods, kura veikusi akta aizpildīšanu; tajā ir jābūt dzīvnieka turētāja parakstam.

Apzīmēšanas aktu aizpilda arī tiem dzīvniekiem, kuri ieliktās krotālijas ir pazaudējuši. Ja krotāliju pazaudējušais dzīvnieks ir atpazīstams, tā apzīmējums jāatjauno ar jau piešķirto identitātes numuru.

Krotāliju pasūtīšana

Lai saņemtu identitātes numurus, turētājam jāaizpilda iesniegums krotāliju iegādei un jānosūta uz Lauksaimniecības datu centru (7. pielikums). Lai varētu savlaicīgi apzīmēt jaundzimušos dzīvniekus, katrā ganāmpulkā jau pirms dzīvnieka piedzimšanas ir jābūt krotālijām. Krotālijas ir jāpasūta vismaz divus mēnešus pirms to izmantošanas. Pamatojoties uz iesniegumu, LDC 20 dienu laikā pēc tā saņemšanas sagatavos krotālijas un izdrukās aktus par dzīvnieku apzīmēšanu un veiks to piegādi. Saņemot krotālijas pa pastu, pasta pakalpojuma izdevumus sedz pasūtītājs.

Kontrole uz vietas un LDC datu bāzē – saimniecībā uz vietas pārbauda, vai visi dzīvnieki, kas sasnieguši 20 dienu vecumu, ir apzīmēti. LDC datu bāzē pārbauda, vai saimniecībā apzīmētie dzīvnieki noteiktā laika periodā ir bijuši apzīmēti 20 dienu laikā pēc dzimšanas.

2.3.2. prasība "Par informācijas sniegšanu un novietnes dzīvnieku reģistru"

Padomes 2003.gada 17.decembra Regulas (EK) Nr. 21/2004, ar ko izveido aitū un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un Direktīvas 92/102/EEK un 64/432/EEK, 5.pants

Ministru kabineta 2011.gada 16.augusta noteikumu Nr.650 "Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" 18. punkts

18. punkts Novietnes dzīvnieku reģistru var neveidot, ja tās īpašnieks ar datu centru ir noslēdzis līgumu par šo noteikumu [16. punktā](#) minētās informācijas reģistrēšanu datu centra elektroniskās paziņošanas sistēmā.

Novietnes dzīvnieku reģistru papīra formātā var nepildīt, ja aitū/kazu īpašniekam/turētājam vai pilnvarotai personai ir noslēgts līgums ar LDC par informācijas paziņošanu un reģistrēšanu LDC elektroniskajā paziņošanas sistēmā. Ja šādas elektroniskās datu ievades piekļuves līguma aitū/kazu īpašniekam/turētājam vai tās pilnvarotai personai nav dzīvnieku reģistrs jāuztur papīra formātā.